

**DİJİTAL BEŞERÎ BİLİMLER ARAÇLARININ
METİN ANALİZİNDE VE
GÖRSELLEŞTİRMEDE
KULLANILABİLİRLİĞİ VE UYGULAMALARI**

AYŞE TARHAN

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2025, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 427

Edebiyat: 228

ISBN 978-625-6063-94-5

Sertifika No: 52315

Baskı Tarihi: İstanbul, 2025

Yazar: Ayşe Tarhan

Editör: Evrim D. Eberdes

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Baskı Hazırlık: DBY Ajans

Baskı/Cilt:

Meteksan Matbaacılık ve Teknik Sanayi Tic. A.Ş.

(Sertifika No: 46519)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Ayşe Tarhan

Dijital Beşerî Bilimler Araçlarının Türkçe ve Osmanlıca Metin Analizinde ve Görselleştirmede Kullanılabilirliği

Yazar: Ayşe Tarhan (Doç. Dr.) Editör: Dr. Öğr. Üyesi Evrim D. Eberdes

İstanbul : DBY Yayınları, 2025.

280 s. ; 13,5 x 21,0 cm (DBY Yayınları ; No. 427) ____

ISBN 978-625-6063-94-5

1- Edebiyat 2- Metin Analizi 3- Bilgisayar Dilleri 4- Metin Uygulamaları

İçindekiler

Sunuş	9
Giriş	13
Türkçe.....	15
Osmanlıca.....	15
Bilgisayarlı Dil Analizi Araçları.....	16
Dijital Beşerî Bilimler	17
Dijital Beşerî Bilimlerin Çalışma Alanları.....	20
Türkiye’de Dijital Beşerî Bilimler Bölümleri ve Araştırma Merkezleri.....	22
Dünya’da Dijital Beşerî Bilimler Bölümleri ve Araştırma Merkezleri.....	23
Dijital Beşerî Bilimler Alanının İnceleme Yöntemleri	25
1. Doğal Dil İşleme ve Metin Madenciliği Çalışmaları.....	25
2. Etiketleme çalışmaları.....	29
Osmanlıca ve Türkçe Metin Madenciliği	37
1. Metin Temizleme İşlemi.....	40
2. Normalizasyon: Kelimelerde Standartlaştırma İşlemi.....	53
3. Stemming ve Lemmatization Aşaması.....	55
Osmanlıca ve Türkçe Üzerine Yapılan Dijital Çalışmalar	59

Metodoloji	75
Veri Toplama Yöntemi.....	76
Veri İnceleme Yöntemi.....	76
Veri Özellikleri.....	78
Dijital Beşerî Bilimler Araçlarının Metin Analizlerinde ve Görselleştirilmesinde Kullanılması ve Örnek Uygulamalar	84
Orange3-Textable.....	85
DocuScope (Shakespeare Project): Bilgisayar Destekli Retorik Analizi.....	87
LIWC-22 (Linguistic Inquiry and Word Count)	91
Voyant Tools.....	93
AncConc Tool.....	124
Stylo.....	143
The Metrical Tool: Hylas.....	148
{L}exos.....	150
SketchEngine CQL – Corpus Query Language	162
Gephi.....	181
CARTO.....	200
Recogito.....	214
Sonuç ve Bulgular	241
Tartışma	247
Ek: Laîfî Tezkiresi Râşid Efendi Nüshası Stopwords Listesi	259
Sözlük	263
Kaynakça	267

Sunuş

1949 yılında Father Roberto Busa ile ilk bilgisayarlı dil ve edebiyat incelemesi başlatılmaktadır. 1980 sonrasında bu alandaki çalışmalar hız kazanır ve günümüzde yapay zekâ ile araçların çeşitlendiği gözlemlenebilmektedir. Bu gelişim ne yazık ki Türkçe ve Osmanlıca alanında küçük adımlar haricinde görülememektedir. Dolayısıyla Türkçe ve Osmanlıca üzerine araç üretmenin ilk adımı olarak var olan başka diller üzerine üretilen araçların algoritmalarının anlaşılması ve bu algoritmaların Türkçeye ve Osmanlıcaya uygulanabilirliğinin tespit edilmesi gerekmektedir.

Bu çalışma, Latîfî Projesi kapsamında oluşturuldu. Kitabın amacı Dijital Beşerî Bilimler alanı ile ilgili temel bilgileri vermek, Dijital Beşerî Bilimler araçlarının tanıtmak ve bu alanda gelişen araçların hem metin analizinde hem de görselleştirmede kullanılmasına dair örnek uygulamalar sunmaktır.

Kitapta Latîfî Tezkirelerinden oluşan derlemeler aracılığıyla testler yapıldı, Dijital Beşerî Bilimler alanı tanıtıldıktan sonra Türkiye’de ve yurt dışında yapılan çalışmalar, bölümler ve eğitimler hakkında bilgi verildi. Türkçeye ve Osmanlıcaya uygunluğu açısından metin ve ağ analizine dayalı 12 araç incelendi. Araçlar üzerinde testler metin analizi ve görselleştirme bağlamında değerlendirildi. Elde

edilen veriler, araçların algoritmalarının uygunluğu açısından yorumlandı ve uygun görünen algoritmalar ileride yapılacak olan Türkçe ve Osmanlıca dil ve edebiyat inceleme aracı ya da araçları açısından çıkarımlar yapıldı. Araçların kullanılmasıyla ilgili detaylı anlatımlar sunuldu.

Çalışmanın *Giriş* bölümünde kitabın terminolojisi, Dijital Beşerî Bilimler, çalışma alanları, Türkiye’de ve yurtdışında bu alanın imkânları hakkında bilgi verildi. *Dijital Beşerî Bilimler Alanının İnceleme Yöntemleri* adlı bölümde Doğal Dil İşleme ve Metin Madenciliğinin aşamaları ve etiketleme çalışmaları açıklandı. Bir sonraki bölümde Osmanlıca ve Türkçe metin madenciliğinin teknikleri örnekleriyle anlatıldı. Ardından *Osmanlıca ve Türkçe Üzerine Yapılan Dijital Çalışmalar* adlı bölümde mevcut çalışmalar üzerinden literatür taraması aktarıldı. *Metodoloji* bölümünde çalışmada araçların değerlendirilmesinde hangi verinin kullanıldığı ve incelemede ele alınan yöntem açıklandı. *Dijital Beşerî Bilimler Araçlarının Metin Analizlerinde ve Görselleştirilmesinde Kullanılması ve Örnek Uygulamalar* adlı bölümde İngilizce temelli araçlarda tespit edilen algoritmaların Türkçeye ve Osmanlıcaya uygunluğu metin uygulamalarıyla test edildi ve değerlendirildi. *Sonuç ve Bulgular* bölümünde çalışma sonucunda ulaşılan sonuçlar ayrıntılı olarak sunuldu. *Tartışma* bölümünde ulaşılan sonuçlar tartışıldı. Bu bölümde, gelecekte bu araçlarla yapılacak Türkçe veya Osmanlıca derlem merkezli çalışmalarda yapılacak işlemler tavsiye edildi ve alanın eksikliklerinin giderilmesi hakkında öneriler sunuldu.

Ben çocukken bilgisayarla zaman harcamamız için imkân sağlayan ve bizi teknolojidten korkmayacaksın felsefesiyle büyüten babamla teşekkürüme başlamak istiyorum. 2016 yılında bana Dijital Beşerî Bilimlerin kapısını açan değerli hocam Prof. Dr. Walter G. Andrews hocama teşekkürlerimi sunuyorum. Bu kitabı yazmayı planladığımı hocama aktardığımda bana destek vereceğini söyleyen ancak yaşamının buna imkân vermemesi nedeniyle kitabımı

göremeyen hocamı rahmetle anmak istiyorum. Yıllar içinde kendimi bu alanda geliştirdim ve pek çok üniversitenin proje toplantılarına katıldım. Bu kitabın şekillenmesinde bana yol gösteren değerli hocam Prof. Dr. Ahmet Rızaner’e teşekkür ederim. Bilişim Teknolojileri açısından eleştirileriyle çalışmamı bilimsel açıdan geliştiren Doç. Dr. Nazife Dimililer’e teşekkür ederim. Benim gelişmeye büyük katkı sağlayan pek çok üniversitenin eğitim programları organizatörlerine de çok teşekkür ediyorum. Değerli eşime ve aileme, her zaman beni destekledikleri ve başarılı olmam için yanımda oldukları için ayrıca teşekkür ederim.

Anahtar Kelimeler: Dijital Beşerî Bilimler, Türkçe, Osmanlıca

Kaynakça

- Abdullah, M. (2022, Şubat 17). (*Workshop #9*) *Introduction to NLP for Emotion Detection – Social ComQuant*. <https://socialcomquant.ku.edu.tr/event/workshop-9-introduction-to-nlp-for-emotion-detection/>
- Abdüllatif b. Abdülaziz İbn Ferište İbn Melek. (1106). *Lugat-ı Ferišteoğlu*. y.y.].
- Ackerman, C. E. (t.y.). *What are Positive and Negative Emotions and Do We Need Both?* 12.
- Akar, A. (2005). *Türk dili tarihi: Dönem, eser, bibliyografya*. Ötüken.
- Akbıyık, A. (2019). Sosyal Bilimlerde Metin Madenciliği—Kitap. *Sosyal Bilimlerde Metin Madenciliği - Kitap*.
- Akçapınar Sezer, E., & Uçan, A. (2020). Türkçe bilgisayarlı dil bilimi çalışmalarında his analizi. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı- Belleten*, 70, 193-210. <https://doi.org/10.32925/tday.2020.48>
- Akın, A. A. (2025). *Ahmetaa/zemberek-nlp* [Java]. <https://github.com/ahmetaa/zemberek-nlp> (Original work published 2013)
- Akın, A. A., & Akın, M. D. (t.y.). *Zemberek, an open source NLP framework for Turkic Languages*.
- Akis: *Osmanlıca Transkripsiyon Aracı* | Sabancı University Dhlab. (t.y.). Geliş tarihi 14 Ağustos 2023, gönderen <https://dhlabsabanciuniv.edu/en/akis-osmanlica-transkripsiyon-araci>
- Aksan, M., & Aksan, Y. (2015). *Multi-Word Expressions In Genre Specification*. 12, 1-42.
- Aksan, Y. (2018). Patterns and frequency: Evidence from the Turkish National Corpus (TNC). İçinde M. Aksan (Ed.), *The Rouen Meeting: Studies on Turkic Structures and Language Contacts* (1. bs). Harrassowitz, O. <https://doi.org/10.2307/j.ctvc4m4frz>
- Aksan, Y., Aksan, M., Özel, S. A., Yılmaz, H., Demirhan, U. U., Mersinli, Ü., Bektaş, Y., & Altunay, S. (2014). Web Tabanlı Türkçe Ulusal Derlemi (TUD). *Akademik Bilişim '14 - XVI. Akademik Bilişim Konferansı*

- Bildirileri. Akademik Bilişim'14 - XVI. Akademik Bilişim Konferansı Bildirileri 5 - 7 Şubat 2014 Mersin Üniversitesi, Mersin.
- Aladağ, F. (t.y.). *Dijital Beşerî Bilimler ve Türkiye Araştırmaları Literatür değerlendirilmesi.pdf*.
- Aladağ, F. (2023). *Osmanlı Çalışmalarında Dijital Edisyon ve Metin Kodlama: Text Encoding Initiative-TEI*. <https://doi.org/10.5281/ZENODO.10435921>
- Alhudithi, E. (2021). Review of Voyant Tools: See through your text. *Language Learning & Technology*, 3, 43-50.
- Alvarez, R. M. (Ed.). (2016). *Computational social science: Discovery and prediction*. Cambridge University Press.
- Analysis of Emotion Data: A Dataset for Emotion Recognition Tasks. (2022, Ocak 12). *Open Data Science - Your News Source for AI, Machine Learning & More*.
- Andrews, W. G., & Dalyan, A. (2021). Poetry, Culture, Neuroscience, Emotions, and the Case of Bonding, Separation, and Separation Anxiety in Sixteenth-Century Ottoman Culture: A Theoretical Preface. *Journal of the Ottoman and Turkish Studies Association*, 7(2), 147-174. <https://doi.org/10.2979/jotturstuass.7.2.10>
- Andrews, W. G., & Dalyan, A. (2019). İki farklı Latifi tezkiresi ve nüshaları. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı- Belleten*, 68, 49-68. <https://doi.org/10.32925/tday.2019.30>
- Atan, S. (2020). Metin Madenciliği: İmkânlar, Yöntemler Ve Kisitlar. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 31, 220-239. <https://doi.org/10.20875/makusobed.476524>
- Atasoy, G. (2021). *Derlem Dilbilim ve Sözcük Anlambilim* (M. Aksan, Ed.). Toros Üniversitesi Yayınları.
- Akıncı, M. A., & Aksan, Y. (Eds.). (2018). Patterns and frequency: Evidence from the Turkish National Corpus (TNC). In *The Rouen Meeting: Studies on Turkic Structures and Language Contacts* (1st ed.). Harrassowitz, O. <https://doi.org/10.2307/j.ctvc4m4frz>
- Aksan, M., & Aksan, Y. (2015). Multi-word expressions in genre specification. *In Mersin Üniversitesi Dil ve Edebiyat Dergisi*. 12, 1-42.
- Arik, E., & T. Arik, B. (2019). The concept of love from the perspectives of big data and corpus semantics: Meaning, Reference, and Metaphor. *Studies in Psychology*, 151-178. <https://doi.org/10.26650/SP2019-0011>
- Bastian, M., Heymann, S., & Jacomy, M. (2009). Gephi: An Open Source Software for Exploring and Manipulating Networks. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*, 3(1), 361-362. <https://doi.org/10.1609/icwsm.v3i1.13937>
- Bilgin, G. (2012). Ölker, Gökhan (2011), *Yazılı Türkçenin Kelime Sıklığı Sözlüğü (1945-1950 Arası)*, Kömen Yayınları, Konya, 643s., ISBN: 978-975-6527-78-8. *Dil Araştırmaları*, 11(11), Article 11.

- Boeschoten, H., & Braam, H. (1994). *Bilgisayar ve Sözlükçülük Yöntemleri. İçinde Uygulamalı dilbilim açısından Türkçenin görünümü*. Dil Demeği Yayınları. <http://turkoloji.cu.edu.tr/DILBILIM/bilgisayar.pdf>
- Boonthum-Denecke, C. (2012). *Applied Natural Language Processing: Identification, Investigation, and Resolution*. Information Science Reference.
- Bory, P. (2020). *The Internet Myth. İçinde University of Westminster Press*. University of Westminster Press. <https://doi.org/10.16997/book48>
- Boz, E., Bozkurt, F., & Doğru, F. (2018). Corpus-Based Research on Terminology of Turkish Lexicography (CBRT-TURKLEX). *Lexikos*, 28. <https://doi.org/10.5788/28-1-1472>
- Bozia, E., Stein, A., Bowman, W., Gjineci, A., Vilela, G., Hracho, Z., Prasad, R., Owji, N., Saririan, N., Burrowes, A., Jain, A., & Stevens, N. (2024). Performing sentiment analysis to trace the history of identity and belonging in ancient Greek literature. *Digital Scholarship in the Humanities*, 39(4), 1019-1025. <https://doi.org/10.1093/dlsc/fqae048>
- Brandes, U., & Wagner, D. (2004). Analysis and Visualization of Social Networks. İçinde M. Jünger & P. Mutzel (Ed.), *Graph Drawing Software* (ss. 321-340). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-642-18638-7_15
- Briziarelli, M., & Armano, E. (2017). *The Spectacle 2.0. İçinde University of Westminster Press*. University of Westminster Press. <https://doi.org/10.16997/book11>
- CAMEL Tools Documentation—*Camel_tools 1.5.2 documentation*. (t.y.). Geliş tarihi 15 Ağustos 2023, gönderen <https://camel-tools.readthedocs.io/en/latest/index.html>
- Can, F., & Patton, J. M. (2004). Change of Writing Style with Time. *Computers and the Humanities*, 38(1), 61-82. <https://doi.org/10.1023/B:CHUM.0000009225.28847.77>
- Canbakal, H., & Filiztekin, A. (2021). Wealth and demography in Ottoman probate inventories: A database in very long-term perspective. *Historical Methods: A Journal of Quantitative and Interdisciplinary History*, 1-34. <https://doi.org/10.1080/01615440.2020.1840469>
- Caras, P. (1988). Literature & Computers: A Short Bibliography, 1980-1987. *College Literature The Johns Hopkins University Press*, 15(1), 69-82.
- CARTO (Direktör). (2019). *What is CARTO? Discover the world's leading Location Intelligence platform* [Video recording]. <https://www.youtube.com/watch?v=4hoU2vNI6wE>
- CARTO (Direktör). (2021, Mart 25). *Using Spatial Data to Analyze Retail Investments | Matt Forrest | CARTO* [Video recording]. <https://www.youtube.com/watch?v=6wyK8xVeBM4>
- CARTO | *Location Intelligence & GIS for Cloud Natives*. (t.y.). Geliş tarihi 18 Ağustos 2023, gönderen <https://carto.com/>
- Chakrawarti, R. K. (Ed.). (2025). *Natural language processing for software engineering*. Wiley.

- Cheng, W., & O’Keeffe, A. (2015). Vagueness. İçinde K. Aijmer & C. Rühlemann (Ed.), *Corpus Pragmatics* (ss. 360-378). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139057493.019>
- Chitez, M., Rogobete, R., & Foitoş, A. (2020). Digital Humanities as an Incentive for Digitalisation Strategies in Eastern European HEIs: A Case Study of Romania. İçinde A. Curaj, L. Deca, & R. Pricopie (Ed.), *European Higher Education Area: Challenges for a New Decade* (ss. 545-564). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-030-56316-5_34
- Chris Vaden (Direktör). (2016). *Easy Map Visualization—CartoDB* [Video recording]. <https://www.youtube.com/watch?v=JNKhI8ZLG6o>
- Ciraci, F., Miglietta, G., & Gatto, C. (2022). *AIUCD 2022—Culture digitali Proceedings* [Text]. <https://doi.org/10.6092/UNIBO/AMSACTA/6848>
- Cocchia, A. (2014). Smart and digital city: A systematic literature review. *Smart city*, 13-43.
- Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume*. (2020). Council of Europe Publishing.
- Company, yWorks, the diagramming. (t.y.). *yWorks—The diagramming experts*. yWorks, the Diagramming Experts. Geliş tarihi 20 Ağustos 2023, gönderen <https://www.yworks.com>
- Create and search a text corpus | Sketch Engine*. (2016, Nisan 5). <https://www.sketchengine.eu/>
- Culturalstudiesleuven. (2020, Kasım 27). DETECT: The contribution of Digital Humanities to Cultural Studies research. *Cultural Studies Leuven*. <https://culturalstudiesleuven.net/2020/11/27/detect-the-contribution-of-digital-humanities-to-cultural-studies/>
- Cutting, J. (Ed.). (2007). *Vague Language Explored*. Palgrave Macmillan UK. <https://doi.org/10.1057/9780230627420>
- Çelik, S. (2020). Metin Madenciliği ile Shakespeare Külliyyatının İncelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3), 1343-1357. <https://doi.org/10.33206/mjss.561919>
- Çelik, Y. (2021a). *Computing and visualizing the Qur’an’s footprint in fifty-five works of Islamic substantive law* (Versiyon 1.0) [Dataset]. Utrecht University. <https://doi.org/10.24416/UU01-AADMO1>
- Çelik, Y. (2021b). *Computing and visualizing the Qur’an’s footprint in fifty-five works of Islamic substantive law (2021)*. <https://doi.org/10.24416/UU01-FPSKJO>
- Çimen, F., & Nizam, A. (2015). Türkoloji Çalışmaları İçin Sözlük Dizin Oluşturmada Yeni Bir Bilgisayar Programı: dLZici. *FSM İlmî Araştırmalar İnsan ve Toplum Bilimleri Dergisi*, 6, 81-99.
- Dalyan, A. (2018). Latîfî Projesi ve Latîfî Tezkiyesinin İki Farklı Yazmasında Mihri İle Zeyneb Maddelerinin Karşılaştırılması. İçinde *From Nigar Hanım to The Present: The International Symposium of Female Poets in Turkish Literature* (ss. 145-170). , Eastern Mediterranean University, EMU Pres.

- Dalyan, A. (2021a). Akademik Türkçe Bağlamında Osmanlı Edebiyatı Profesörünün Çalışmaları Üzerinde Dijital Bir İnceleme/A Digital Analysis of Some Works of Ottoman Literature in the Context of Academic Turkish. İçinde *Prof. Dr. Pervin Çapan Armağanı* (ss. 149-163). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Yayınları.
- Dalyan, A. (2021b). Yedinci Bölüm Türkbilime Hizmet Edenler Walter Andrews: Prof. Dr. Walter G. Andrews Danışmanlığında Oluşturulan Bir Proje: Latîfî Projesi / Chapter Seven Those Who Served Turkology: The Latîfî Project Under the Consultancy of Prof. Walter Andrews. İçinde *Türk Dünyasında Dil, Edebiyat Ve Kültür Yolunda (On the Way of Language, Literature and Culture in the Turkish World)* (ss. 250-261). Kutlu Yayınevi.
- Dalyan, A. (2021c, Haziran 28). *Üslup İnceleme Aracı Latîfî ve Aracın Özellikleri / Stylistic Analysis Tool Latîfî and its Features*. Uluslararası Klasik Türk Edebiyatı Sempozyumu International Symposium Classical Turkish Literature 28-29 Haziran 2021 / 28-29 June 2021, Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Erzurum. <https://www.youtube.com/watch?v=sHK4ATGgNzw>
- Dalyan, A. (November 14-17). Ottoman Poetry in the Context of Culture, Neuroscience and Emotions. *5401 Adaptive Emotions: Feelings, History, and Ottoman Society*. Middle East Studies Association 53rd Annual Meeting, New Orleans. https://mesana.org/pdf/19_preliminary_program_10-17-19.pdf
- Dalyan, A., & Eberdes, E. D. (2020a). Klasik Türk edebiyatının söz algısının gösterge bilimi açısından değerlendirilmesi. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı- Belleten*, 70, 141-168. <https://doi.org/10.32925/day.2020.46>
- Dalyan, A., & Eberdes, E. D. (2020b). Latîfî Projesi Kapsamında Âşık Sıdkî Baba’nın Şiirleri Üzerine Dijital Bir İnceleme. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 7(4). <https://doi.org/10.46868/atdd.49>
- Demir, E. (2021). Kavram Karikatürlerinin Derse Yönelik Tutuma Etkisi: Bir Meta-Analiz Çalışması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), Article 1.
- Demir, N., & Özkan, B. (2022). Kaybetmek: Derlem Temelli Bir Tanım Denemesi. İçinde *Türklük Bilimi Araştırmaları Şükrü Haluk Akalın Armağanı*. Akçağ Yay. https://www.academia.edu/91716048/Kaybetmek_Derlem_Temelli_Bir_Tan%C4%B1m_Denemesi
- Demirkent, I. (1996). Franklar. İçinde *TDV İslâm Ansiklopedisi* (C. 13, ss. 173-176). TDV İslâm Ansiklopedisi.
- Demos*. (t.y.). Geliş tarihi 02 Eylül 2023, gönderen <https://iiif.io/demos/>
- Deo, A., & Kiparsky, P. (t.y.). *Poetries in Contact: Arabic, Persian, and Urdu*. 19.
- Deo, A., & Kiparsky, P. (2010). *Poetries in Contact: Arabic, Persian, and Urdu*. <https://web.stanford.edu/~kiparsky/Papers/tartu.pdf>
- DETECT: The contribution of Digital Humanities to Cultural Studies research | Cultural Studies Leuven*. (t.y.). Geliş tarihi 31 Mayıs 2021, gönderen <https://culturalstudiesleuven.net/2020/11/27/detect-the-contribution-of-digital-humanities-to-cultural-studies/>

- Develi, H. (2010). Söze boğulan tarih: Osmanlı tarih yazıcılığının dili. *Eski Türk Edebiyatı Çalışmaları V Nesrin İnşası: Düzyazıda Dil, Üslup ve Türler*, 84-123.
- Devellioğlu, F. (with Güneyçal, A. S., & Çiçekler, M.). (2020). *Osmanlıca-Türkçe ansiklopedik lügat: Eski ve yeni harflerle* (34. baskı). Aydın Kitabevi Yayınları.
- DHSI 2021: Conference & Colloquium (Session 6). (2021, Mayıs 19). *Digital Humanities Summer Institute*.
- Dickerson, M. (n.d.). *A Gentle Introduction to Text Analysis with Voyant Tools. Digital Humanities Turkey*. (t.y.). Geliş tarihi 20 Ağustos 2023, gönderen <https://www.dhturkey.org/>
- Dil Derneği (Turkey) (Ed.). (1994). *Uygulamalı dilbilim açısından Türkçenin görünümü* (1. baskı). Dil Derneği.
- Dissertations | Digital Ottoman Studies. (t.y.). DOS. Geliş tarihi 10 Nisan 2021, gönderen <https://www.digitalottomanstudies.com/dissertations>
- DocuScope 6.0 Tutorials (DRAFT)—YouTube. (t.y.). Geliş tarihi 17 Mart 2023, gönderen <https://www.youtube.com/playlist?list=PLFjTSDFNxcaAGrM NiWFMJGwzozwF8R1O2>
- DocuScope: Computer Support for Close Reading and Textual Analysis in the Digital Humanities. (2022, Kasım 11). What Are Digital Humanities? <https://cmu-lib.github.io/dhlg/project-videos/kauffer/>
- Doğan, N. (2022). Dîvânı Lugatî't-Türk ve Eşdizimlilik: Türkçenin İlk Eşdizim Sözlüğü. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 9, 689-713. <https://doi.org/10.51531/korkutataturkiyat.1212603>
- Dojchinovski, M., Forberg, J., Frey, J., Hofer, M., Streitmatter, D., & Yankov, K. (t.y.). *The DBpedia Technology Tutorial*. 8.
- Dolgun, M. Ö., & Özdemir, T. G. (2009). *Veri madenciliği'nde yap sal olmayan verinin analizi: Metin ve web madenciliği*.
- Download Corpora Turkish. (t.y.). Geliş tarihi 25 Ağustos 2023, gönderen <https://wortschatz.uni-leipzig.de/en/download/Turkish>
- Dölek, İ., & Kurt, A. (2022). Osmanlıcadan Türkçeye Uçtan Uca Aktarım. *Journal of Smart Systems Research*, 3(1), Article 1.
- Ebu Nasr İsmail b. Hammad el-Cevheri, & Vankulu-Muhammed b. Mustafa, çev. (1096). *Lugat-ı Vankuli*. y.y.].
- Eder, M., Rybicki, J., & Kestemont, M. (2016a). Stylometry with R: A Package for Computational Text Analysis. *The R Journal*, 8(1), 107. <https://doi.org/10.32614/RJ-2016-007>
- Eder, M., Rybicki, J., & Kestemont, M. (2016b). Stylometry with R: A Package for Computational Text Analysis. *The R Journal*, 8(1), 107. <https://doi.org/10.32614/RJ-2016-007>
- Egbert, J., Larsson, T., & Biber, D. (2020). *Doing Linguistics with a Corpus: Methodological Considerations for the Everyday User* (1. bs). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108888790>

- Ehrlich, H. (1991). An interdisciplinary bibliography for computers and the humanities courses. *Computers and the Humanities*, 25(5), 315-326. <https://doi.org/10.1007/BF00120968>
- Eighth W'OTSAP Meeting: Entangled Literatures and Histories in the Pre-modern Ottoman World. (2021, Haziran 18). <https://www.youtube.com/watch?v=TJd01VW7Vnc>
- Ellegård, A. (1962). *A Statistical Method for Determining Authorship: The Junius Letters, 1769-1772*.
- [EMLS 9.3 / SI 12 (January, 2004): 6.1-36] *The Very Large Textual Object: A Prosthetic Reading of Shakespeare*. (t.y.). Geliş tarihi 17 Mart 2023, gönderen <https://extra.shu.ac.uk/emls/09-3/hopewhit.htm>
- Ergiş, A. (2017). Osmanlıca Belgelerin Elektronik Çeviri Uygulamaları İçin Bir İmla Kılavuzu Örneği: Dervaze. *International Journal of Languages' Education*, 1(Volume 5 Issue 3), 78-84. <https://doi.org/10.18298/ijlet.1824>
- Eric Brelsford (Direktör). (2017). *Analysis with CARTO* [Video recording]. https://www.youtube.com/watch?v=S_kNe24cO18
- Errandonea, I., Beltrán, S., & Arrizabalaga, S. (2020). Digital Twin for maintenance: A literature review. *Computers in Industry*, 123, 103316.
- Ertuğrul, E. (2008). *Fuzûlî Divanı Söz Varlığı, Kelime Grupları* [Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Edebiyatı Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Yeni Türk Dili Bilim Dalı.
- Espinoza, D. V. (2023, Mayıs 25). How to use Word Cloud plugin for Gephi. *Medium*. <https://medium.com/@vespinozag/how-to-use-word-cloud-plugin-for-gephi-6f14c7c052e3>
- Farr, F. (2016). *The Routledge Handbook of Language Learning and Technology* (1. bs). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315657899>
- Farr, F., & O'Keefe, A. (2011). Introduction. *International Journal of Corpus Linguistics*, 16(3), 299-304. <https://doi.org/10.1075/ijcl.16.3.01far>
- Footprinter. (t.y.). Geliş tarihi 06 Mayıs 2021, gönderen <https://quran-in-fiqh.hum.uu.nl/>
- Friginal, E., Lee, J. J., Polat, B., & Roberson, A. (2017). *Exploring Spoken English Learner Language Using Corpora*. Springer International Publishing. <https://doi.org/10.1007/978-3-319-59900-7>
- Fuchs, C. (2020). Communication and Capitalism. İçinde *University of Westminster Press*. University of Westminster Press. <https://doi.org/10.16997/book45>
- Fuzûlî. (1958). *Fuzûlî—Türkçe Divan* (K. Akyüz, S. Beken, S. Yüksel, & M. Cunbur, Çev.). Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Gaines, H. F. (1956). *Cryptanalysis: A study of ciphers and their solution* (unabridg. and corr. ed). Dover Publ.
- Ge, X., Wang, Y.-C., Wang, B., & Kuo, C.-C. J. (2023). *Knowledge Graph Embedding: An Overview*. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2309.12501>
- George, A. (2022). *Python Text Mining* (1st ed). BPB Publications.
- Gephi—The Open Graph Viz Platform. (t.y.). Geliş tarihi 15 Ağustos 2023, gönderen <https://gephi.org/>

Golynskaia, A. (2018). Sözlükbilimin Kullanici Odakli Alani Olarak Öğrenici Sözlükbilimi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 1(Num-ber: 65), 189-206. <https://doi.org/10.9761/JASSS7513>

Golynskaia, A., & Bölükbaş Kaya, F. (2021). Öğrenen Derlemlerinin Dil Öğretiminde Kullanımı Üzerine Kuramsal Tartışmalar. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 9(2), 295-313. <https://doi.org/10.16916/aded.861899>

Google Colaboratory. (t.y.). Geliş tarihi 15 Ağustos 2023, gönderen <https://colab.research.google.com/drive/1Y3qCbD6Gw1KEw-lixQx1rl6WlyWnmDS#scrollTo=JW2oOVmkJgg->

Grabar, D. (2009). 07. 1957-2007: 50 Years of Higher Order Programming Languages. 33(1), 72.

Grahame Bailey, T. (1939). A Guide to the Metres of Urdū Verse. *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 9(4), 969-985. <https://doi.org/10.1017/S0041977X00135086>

Grandjean, M. (t.y.-a). GEPHI – Introduction to Network Analysis and Visualization [new video] | Martin Grandjean. Geliş tarihi 15 Ağustos 2023, gönderen <https://www.martingrandjean.ch/gephi-introduction/>

Grandjean, M. (t.y.-b). Introduction to Network Visualization with GEPHI | Martin Grandjean. Geliş tarihi 15 Ağustos 2023, gönderen <https://www.martingrandjean.ch/introduction-to-network-visualization-gephi/>

Granger, S. (2002). A Bird's-eye view of learner corpus research. İçinde S. Granger, J. Hung, & S. Petch-Tyson (Ed.), *Language Learning & Language Teaching* (C. 6, ss. 3-33). John Benjamins Publishing Company. <https://doi.org/10.1075/llt.6.04gra>

Group, C. S. (2023). *stylo: R package for stylometric analyses* [R]. <https://github.com/computationalstylistics/stylo> (Original work published 2013)

Hammond, A. (2016). *Literature in the digital age: An introduction*. Cambridge University Press.

Healy, M. (2020). Marx and Digital Machines. İçinde University of Westminster Press. University of Westminster Press. [https://doi.org/10.16997/book47HerCoRe: : UniversitÄt Hamburg. \(t.y.\). 1.](https://doi.org/10.16997/book47HerCoRe: : UniversitÄt Hamburg. (t.y.). 1.)

Holst, J. (1984). Linguistic models and short story analysis: Approaches to literature in teaching English as a second language. *Undefined*, 258.

Home | Digital Ottoman Studies. (t.y.). DOS. Geliş tarihi 20 Ağustos 2023, gönderen <https://www.digitalottomanstudies.com>

Hovy, D. (2021). *Text Analysis in Python for Social Scientists: Discovery and Exploration* (1. bs). Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/9781108873352>

How to Build Word Cloud in Python? (t.y.). <https://www.analyticsvidhya.com/blog/2021/05/how-to-build-word-cloud-in-python/>

How to Prepare a Corpus for DocuScope. (t.y.). Gist. Geliş tarihi 17 Mart 2023, gönderen <https://gist.github.com/jrladd/0c5ddaf286f457191010411ef79a83c3>

Huet, G., & Kulkarni, A. (2020). *Computational Sanskrit & Digital Humanities: Selected Papers Presented at the 17th World Sanskrit Conference, July 9-13, 2018*. <https://doi.org/10.14288/1.0391834>

Jo, T. (2024). *Text Mining: Concepts, Implementation, and Big Data Challenge* (2nd ed. 2024). Springer Nature Switzerland. <https://doi.org/10.1007/978-3-031-75976-5>

Julian, D., & Baka, B. (2017). *Python Data Structures and Algorithm*. Packt Publishing, Limited. <https://proquest.safaribooksonline.com/9781786467355>

Jünger, J., Geise, S., & Hänelt, M. (2022). Unboxing Computational Social Media Research From a Datahermeneutical Perspective: How Do Scholars Address the Tension Between Automation and Interpretation? *International Journal of Communication*, 16(0), Article 0.

Kaçar, M. (2024). Cumhuriyet'in İkinci Yüzyılında Klasik Türk Edebiyatı Araştırmalarının Geleceği: Meseleler, Konular, Vazifeler. *Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi / Journal of Turkish Language and Literature*, 64(1), 1-52. <https://doi.org/10.26650/TUDED2024-1417917>

Kanar, M. (2011). *Osmanlı Türkçesi Sözlüğü* (1. baskı). Say Yayınları.

Kılınç, A. (2021). *Fuzûlî divânı: (İnceleme - tenkitli metin)* (1. baskı). Türkçe Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı.

Kırmızıaltın, S., Aladağ, F., & Can, E. D. (2022). Crowdsourcing Ottoman Cultural Heritage: OTurC and Participatory Digital Corpora Creation. *Journal of the Ottoman and Turkish Studies Association*, 9(2), 37-42. <https://doi.org/10.2979/tur.2022.a902199>

Kiparsky, P., & Deo, A. (2010). *Poetries in Contact: Arabic, Persian, and Urdu. Poetries in Contact Stanford University Press.*

Kiss, T. (2020). Record Page Media Player in DSpace 7. *Digitális Bölcsészlet / Digital Humanities*. https://www.academia.edu/49842547/Record_Page_Media_Player_in_DSpace_7

Klasik Edebiyat Araştırmaları Tezkire Terimleri Sözlüğü Projesi. (t.y.). Klasik Edebiyat Araştırmaları. Geliş tarihi 04 Nisan 2025, gönderen <https://tetes.klasikedebiyat.com/yonetim>

Langslow, D. R. (t.y.). *The Language of Poetry and the Language of Science: The Latin Poets and 'Medical Latin'*. 65.

Laurence Anthony's Homepage. (t.y.). Geliş tarihi 21 Kasım 2023, gönderen <https://www.laurenceanthony.net/>

LEHÇEDİZ. (t.y.). Geliş tarihi 09 Mayıs 2024, gönderen [https://lehcediz.com/Leipzig_Corpora_Collection_Download_Page. \(t.y.\). Geliş tarihi 21 Kasım 2023, gönderen https://wortschatz.uni-leipzig.de/en/download](https://lehcediz.com/Leipzig_Corpora_Collection_Download_Page. (t.y.). Geliş tarihi 21 Kasım 2023, gönderen https://wortschatz.uni-leipzig.de/en/download)

LexiQamus. (t.y.). Geliş tarihi 21 Kasım 2023, gönderen <https://www.lexiqamus.com/en>

LIWC — Try It Now. (t.y.). Geliş tarihi 17 Mart 2023, gönderen <https://www.liwc.app/demo>

Longman, T. (1982a). A Critique of Two Recent Metrical Systems. *Biblica*, 63(2), 230-254.

Longman, T. (1982b). A Critique of Two Recent Metrical Systems. *Biblica*, 63(2), 230-254.

Lorenzetto, S. (2011). Stop, reader! Fr Busa is dead. *L'Osservatore Romano*, 34.

Mason, W., Vaughan, J. W., & Wallach, H. (2014a). Computational social science and social computing. *Machine Learning*, 95(3), 257-260. <https://doi.org/10.1007/s10994-013-5426-8>

Meead Saberi (Direktör). (2020). *Online Spatial Data Visualisation with CARTO Builder Workshop (Absolute Beginner Level)* [Video recording]. <https://www.youtube.com/watch?v=LHHsgUiBUo8>

Miller, A. (2018). Text mining digital humanities projects: Assessing content analysis capabilities of voyant tools. *Journal of Web Librarianship*, 12(3), 169-197.

Miletos. (t.y.). Geliş tarihi 20 Ağustos 2023, gönderen <https://miletos.co/tr/#what-we-do>

Mutferriqa. (t.y.). Mutferriqa. Geliş tarihi 14 Ağustos 2023, gönderen <https://www.mutferriqa.com>

Newbook Digital Texts. (n.d.). Newbook Digital Texts. Retrieved 19 December 2022, from <https://www.newbookdigitaltexts.org/>

Ní Mhócháin, R., & O'Keeffe, A. (2017). Introduction: Corpus, Context and Pragmatics. *Corpus Pragmatics*, 1(4), 293-295. <https://doi.org/10.1007/s41701-017-0023-x>

Orange Textable documentation—Orange Textable v2.0.1 documentation. (t.y.). Geliş tarihi 17 Mart 2023, gönderen <https://orange-textable.readthedocs.io/en/latest/>

Osmanlı Edebiyatı Çalışmaları Bibliyografyası Veritabanı. (t.y.). Geliş tarihi 09 Mayıs 2024, gönderen <https://www.osmanliedebyati.com/>

Ottoman Text Archive Project—Osmanlı Metin Arşiv Projesi. (t.y.). Geliş tarihi 14 Ağustos 2023, gönderen <http://otap.bilkent.edu.tr/>

Overview. (t.y.-a). Geliş tarihi 18 Ağustos 2023, gönderen <https://docs.carto.com/carto-user-manual/overview>

Overview. (t.y.-b). Geliş tarihi 20 Ağustos 2023, gönderen <https://docs.carto.com/carto-user-manual/overview>

Ölker, G. (2011). Sözlük Türleri ve Kelime Sıklığı Sözlüğü Üzerine. *Dil Araştırmaları*, 9(9), 45-60.

Özer, F. (t.y.). *Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamlı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü Sistemi (TEBDİZ)*. 3.

Pillai, A. S., & Tedesco, R. (2023). *Machine Learning and Deep Learning in Natural Language Processing* (1. bs). CRC Press. <https://doi.org/10.1201/9781003296126>

Pressman, J. (2014). *Digital modernism: Making it new in new media* (C. 21). Oxford University Press.

Rajagopalan, S. (2020). A user-friendly tool for metrical analysis of Sanskrit verse. *Computational Sanskrit & Digital Humanities*, 113.

Recogito in 10 Minutes. (t.y.). Geliş tarihi 02 Eylül 2023, gönderen <https://recogito.pelagios.org/>

Reis, J., Amorim, M., Melão, N., & Matos, P. (2018). Digital transformation: A literature review and guidelines for future research. *World conference on information systems and technologies*, 411-421.

Rettberg, S. (2015). Electronic Literature as Digital Humanities. *A New Companion to Digital Humanities*, 127-136.

Rockwell, G., & Passarotti, M. (2019). The Index Thomisticus as a Big Data Project. *Umanistica Digitale*, 5, Article 5. <https://doi.org/10.6092/issn.2532-8816/8575>

Rouzé, V. (2019). Cultural Crowdfunding. İçinde *University of Westminster Press*. University of Westminster Press. <https://doi.org/10.16997/book38>

Ryantatenichols (Direktör). (2014, Aralık 29). *Introduction to the Linguistic Inquiry and Word Count* [Video recording]. <https://www.youtube.com/watch?v=ZuUsI6FVULE>

Sarl, L. (t.y.). *Textable*. Geliş tarihi 17 Mart 2023, gönderen <http://textable.io/>

Savk, S., & Singer, A. (t.y.). *OpenOttoman Osmanlı Çalışmalarında İşbirliğine Dayalı Dijital Platform*. Geliş tarihi 20 Ocak 2022, gönderen

Schoisswohl, O., & Papakitsos, E. C. (2020). Automated metric profiling and comparison of Ancient Greek verse epics in Hexameter. *Linguistik On-line*, 103(3), 159-177. <https://doi.org/10.13092/lo.103.7192>

Scribe/Katib – The Baki Project. (t.y.). Geliş tarihi 27 Haziran 2023, gönderen <http://www.thebakiproject.org/main/tr/scribe-katib>

Sezer, T., Sezer, T., & Ünivesitesi, M. (2013, May). TS corpus: Herkes için Türkçe derlem. In *Proceedings of the 27th national linguistics conference* (pp. 217-225).

SHeRD Workgroup (Direktör). (2020, Ekim 18). *Elton Barker: Pelagios and Recogito* [Video recording]. <https://www.youtube.com/watch?v=ircYKZDFvFM>

Singer, A. (2017). *Osmanlı Çalışmalarında İşbirliğine Dayalı Dijital Platform*. 5.

Singh, G., Mittal, R., & Ahmad, M. (2007). A bibliometric study of literature on digital libraries. *The electronic library*.

Skains, R. L. (2010). The Shifting Author—Reader Dynamic: Online Novel Communities as a Bridge from Print to Digital Literature. *Convergence*, 16(1), 95-111.

Sketch Engine—YouTube. (t.y.). Geliş tarihi 18 Ağustos 2023, gönderen <https://www.youtube.com/@SketchEngine/playlists>

Smith, T. G. (2017). Politicizing Digital Space. İçinde *University of Westminster Press*. University of Westminster Press. <https://doi.org/10.16997/book5>

STC: Sözlü Türkçe Derlemi Spoken Turkish Corpus. (2010, Şubat 12). STC: Sözlü Türkçe Derlemi Spoken Turkish Corpus |. <https://std.metu.edu.tr/>

Stefanowitsch, Anatol. (2020). *Corpus linguistics: A guide to the methodology*. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/ZENODO.3735822>

Sudhakar, S. (2020, Temmuz 24). Text Mining in R. *DataX Journal*. <https://medium.com/data-science-community-sm/text-mining-mark-twains-novels-c8806dff6e16>

Suguru Ishizaki (Direktör). (2020, Ağustos 1). *02 Topics Across Paragraphs* [Video recording]. <https://www.youtube.com/watch?v=i-AoSntkOEc>

Şakiroğlu, M. H. (1996). Frenk. İçinde *TDV İslâm Ansiklopedisi* (C. 13, ss. 197-199). TDV İslâm Ansiklopedisi.

Şentürk, A. A. (2011). Metinbankası Projesi ve Eski Türk Edebiyatı Metinlerini Yeniden Okuma ve Yorumlamaya Dair Düşünceler. İçinde *Yücel Dağlı Anısına* (ss. 522-555). Turkuaz.

Tang, W. (t.y.). *A Simple Guide to Using Antconc*. 13.

Tanıklarıyla Tarama Sözlüğü: X. (1957). Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Tarhan, A. (t.y.-b). *The Latifi Project / Latifi Projesi*. Geliş tarihi 19 Ocak 2021, gönderen <http://www.thelatifiproject.org/>

Tarhan, A. (2021). *Digital Ottoman Projects*. Digital Ottoman Projects. <https://digitalottomanprojects.org/>

Tarhan, A. (2024a). Edebiyat Araştırmacıları İçin Bilgisayar Dilleri ve Metin Madenciliği. *Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature*, 10(3), Article 3. <https://doi.org/10.20322/littera.1477535>

Tarhan, A. (2024b). *Exploring the Applicability of Digital Humanities Tools to Ottoman and Turkish Languages* [Master's Thesis]. Eastern Mediterranean University.

Tarhan, A., Ilkan, M., & Karimzadeh, M. (2022). Information Technology Approaches to Literature Text Analysis. *Culture in Focus, Department of English, Georgia State University, USA, Volume 4*(Issue 1).

Tarhan, A., & Yavuz Oduncu, S. (2024). Bin Kelime Projesi: Fuzûlî “Ey” Edati ile Kime Sesleniyor? *Uluslararası Fuzûlî Sempozyumu Bildirileri*, 89-104.

Tarlan, A. N. (2015). *Fuzûlî Divanı Şerhi*. Akçağ.

Tausczik, Y. R., & Pennebaker, J. W. (2010a). The Psychological Meaning of Words: LIWC and Computerized Text Analysis Methods. *Journal of Language and Social Psychology*, 29(1), 24-54. <https://doi.org/10.1177/0261927X09351676>

TDK. (2005). *Türkçe Sözlük* (10. bs). Atatürk, Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.

Tebdiz | “Tarih ve Edebiyat Metinleri Bağlamalı Dizin ve İşlevsel Sözlüğü”. (t.y.). Geliş tarihi 14 Ağustos 2023, gönderen <https://tebdiz.com/index.php?sayfa=hakkimizda>

TEİS. (t.y.). *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Geliş tarihi 09 Mayıs 2024, gönderen <https://teis.yesevi.edu.tr/>

Tekeli, İ. A. (2024). *Fuzûlî Divanının Sözlüğü*. Gece Kitaplığı.

Terras, M. M. (2011). The Rise of Digitization. İçinde R. Rikowski (Ed.), *Digitization Perspectives* (ss. 3-20). SensePublishers. https://doi.org/10.1007/978-94-6091-299-3_1

The Baki Project. (n.d.). Retrieved 19 December 2022, from <https://www.thebakiproject.org/main/>

The Metrical Tool. (n.d.). Retrieved 19 December 2022, from <http://206.207.50.59/about>

Tolasa, H. (1973). *Ahmed Paşanın Şiir Dünyası*. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu.

Tombul, A. E. (2013). *Nevâî ve Fuzûlî'nin Leylâ ile Mecnûn Mesnevilerinin Karşılaştırmalı Sıklık Sözlüğü* [Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı, Türk Dili Bilim Dalı.

Topaloğlu, A., & Kaçalin, M. S. (t.y.). Sözlük. İçinde *TDV İslâm Ansiklopedisi*. <https://islamansiklopedisi.org.tr/sozluk#3-turkce>

Toparlı, R. (2003). *Ed-Dürretü'l-Mudîyye Fi'l-Lügati'l-Türkiyye*. Türk Dil Kurumu Yayınları.

Transkribus. (t.y.). READ-COOP. Geliş tarihi 21 Ağustos 2023, gönderen <https://readcoop.eu/transkribus/>

Tueller, M. A. (2022). HYLAS: A new metrical search tool for Greek and Latin poetry. *Copyright/copyright 2022 AIUCD Associazione per l'Informatica Umanistica e la Cultura Digitale*, 26-29.

Tunalı, V. (2011). *Metin Madenciliği İçin İyileştirilmiş Bir Kümeleme Yapısının Tasarımı Ve Uygulaması* [Doktora Tezi]. Marmara Üniversitesi.

Tunalı, V., & Bilgin, T. T. (2012). Türkçe Metinlerin Kümeleneğinde Farklı Kök Bulma Yöntemlerinin Etkisinin Araştırılması. *Elektrik - Elektronik ve Bilgisayar Mühendisliği Sempozyumu*, 598-602.

Tunalı, V., & Bilgin, T. T. (2014). Text mining and social network analysis on computer science and engineering theses in Turkey. *Proceedings of the 15th International Conference on Computer Systems and Technologies - CompSysTech '14*, 187-193. <https://doi.org/10.1145/2659532.2659639>

Tunalı, V. (2005). *A Speaker Dependent, Large Vocabulary, Isolated Word Speech Recognition System For Turkish*. 69.

Tunalı, V. (2020). *Volkantunali/preto* [Java]. <https://github.com/volkantunali/preto> (Original work published 2017)

Tunalı, V. (2022). Improved Prioritization of Software Development Demands in Turkish With Deep Learning-Based NLP. *IEEE Access*, 10, 40249-40263. <https://doi.org/10.1109/ACCESS.2022.3167269>

Tunalı, V., & Bilgin, T. T. (2012). PRETO: A high-performance text mining tool for preprocessing Turkish texts. *Proceedings of the 13th International Conference on Computer Systems and Technologies - CompSysTech '12*, 134. <https://doi.org/10.1145/2383276.2383297>

Türk Dil Kurumu (Direktör). (2025, Mart 21). *Derlem Dil Bilimi ve Türkçe Ulusal Derlemi Prof. Dr. Mustafa Aksan* [Video recording]. https://www.youtube.com/watch?v=83x_LDAsvUw

Türk Dil Kurumu Sözlükleri. (t.y.). Geliş tarihi 09 Mayıs 2024, gönderen <https://sozluk.gov.tr/>

Voyant Tools. (n.d.). Retrieved 19 December 2022, from <https://voyant-tools.org/>

Walsh, S., & O'Keeffe, A. (2007). Raising Language Awareness through Analysing Discourse in Context. *Language Awareness*, 16(3), 151-152. <https://doi.org/10.2167/la451.0>

WeiQi Feng, Kleinman, S., De Landaluce, A., EmmaGrace, Jensen, B., Akuisara, Mullen, D., Phuntsho Norbu, LeBlanc, M., SocialHulkHogan,

LeBlanc, M. D., Shi26, XinruLiu, Krissac, Lithia Helmreich, Jingxian Liu, Cmccarthy41899, Caleb, Alfiero, A., ... Ealitt. (2018). *WheatonCS/Lexos: Lexos v3.2.0* (Versiyon 3.2.0) [Software]. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/ZENODO.1403869>

Welcome to LIWC-22. (t.y.). Geliş tarihi 17 Mart 2023, gönderen <https://www.liwc.app/>

Welcome to Pelagios Network. (t.y.). Geliş tarihi 02 Eylül 2023, gönderen <https://pelagios.org/>

Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı—Kamus. (t.y.). Geliş tarihi 09 Mayıs 2024, gönderen <https://kamus.yek.gov.tr/>

DİJİTAL BEŞERİ BİLİMLER ARAÇLARININ METİN ANALİZİNDE VE GÖRSELLEŞTİRMEDE KULLANILABİLİRLİĞİ VE UYGULAMALARI

Bilgisayar destekli çalışmalar, edebiyat ve dil araştırmalarında yeni bir yaklaşımdır. Üslup analizine dayalı birçok bilgisayar programı veya aracı, başta İngilizce olmak üzere çeşitli diller için üretilmiştir. Ancak, en eski diller arasında bulunmasına ve geniş bir coğrafi konuşma alanına sahip olmasına rağmen, şu anda Türkçe üzerinde kapsamlı bir dil ve edebiyat analizi gerçekleştirebilecek hiçbir bilgisayar aracı veya programı bulunmamaktadır. Türkçe ve Osmanlıca odaklı program ve araçlar geliştirebilmek için diğer diller üzerinde oluşturulan Dijital Beşerî Bilimler araçlarının algoritmalarının öğrenilmesi ve bu algoritmalarından hangisinin Türkçeye ve Osmanlıcaya uygun olduğunun belirlenmesi gerekmektedir. Bu kitabın önemi bilim camiasına gerekli olan bu bilgileri sunması ve gelecekte Türkçe ve/veya Osmanlıca üzerine üretilcek araçlar için birincil kaynak teşkil etmesidir.

Kitap, Dijital Beşerî Bilimler alanı ile ilgili temel bilgileri vermek, bu alanın araçlarının tanıtmak, metin madenciliği, dijital haritamala ve görselleştirme kullanılan yöntemleri açıklamak ve örnek uygulamalar sunmak üzere oluşturuldu. Bu alanda üretilen Türkiye’de ve yurt dışında yapılan çalışmalar, oluşturulan bölümler ve düzenlenen eğitimler hakkında da bilgiler aktarıldı. Kitapta, Türkçeye ve Osmanlıcaya uygunluğu açısından dijital haritalama, metin ve ağ analizine dayalı araçlar test edildi. Bir kılavuz niteliği de taşıyan bu kitap, dil ve edebiyat araştırmacılarının ve bilgisayarlı dil analiz araçları geliştiren Bilgi Teknolojileri profesyonellerinin ilgisini çekebilir.

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
Tel. - Faks: +90 212 526 98 06
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr

ISBN 978-625-6063-94-5

